

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 17. oktobrī
(OR. en)

14229/23

ECOFIN 1050
ENV 1126
CLIMA 477
FIN 1057

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
lepr. dok. Nr.:	13696/23
Temats:	Padomes secinājumi par starptautisko klimatfinansējumu <i>UNFCCC</i> Pušu konferences 28. sesijai (<i>COP 28</i>) Dubaijā 2023. gada 30. novembrī–12. decembrī – Padomes secinājumi (2023. gada 17. oktobrī)

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi par klimatfinansējumu, kurus Padome (ECOFIN) apstiprināja sanāksmē, kas notika 2023. gada 17. oktobrī.

EKONOMIKAS UN FINANŠU PADOMES SECINĀJUMI
PAR STARPTAUTISKO KLIMATFINANSĒJUMU

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

1. AR BAŽĀM NORĀDA, ka jaunākajā Pasaules Meteoroloģijas organizācijas reizi gadā līdz reizi desmit gados atjaunināmajā vispārējā ziņojumā par klimatu (*Global Annual to Decadal Climate Update*) ir konstatēts, ka turpmākajos piecos gados globālā temperatūra, visticamāk, paaugstināsies līdz rekordaugstam līmenim un vismaz vienu gadu pārsniegs 1,5 °C salīdzinājumā ar pirmsindustriālā laikmeta līmeni. ATZĪST steidzamas rīcības nepieciešamību, kas pausta sestajā Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes izvērtējuma ziņojumā par klimata pārmaiņām (6. izvērtējuma ziņojums), uzsverot, ka nolūkā ierobežot sasilšanu līdz 1,5 °C salīdzinājumā ar pirmsindustriālā laikmeta līmeni ir jāpanāk, ka siltumnīcefekta gāzu (SEG) globālo emisiju maksimālais līmenis tiek sasniegts līdz 2025. gadam, un līdz 2030. gadam ir jāpanāk samazinājums par 43 % salīdzinājumā ar 2019. gada emisiju līmeni. UZSVER 6. izvērtējuma ziņojuma secinājumus, ka pašreizējās globālās finanšu plūsmas klimata pārmaiņu pielāgošanās atbalstam ir nepietiekamas un finanšu plūsmu līmenis ir zemāks par to, kas vajadzīgs, lai sasniegtu klimata pārmaiņu mazināšanas mērķus visās nozarēs un reģionos. UZSVER ziņojuma konstatējumus par pietiekama globālā kapitāla pieejamību un to, ka valdību uzdevums ir sniegt skaidru signālu un atbalstu tādu šķēršļu likvidēšanai, kas kavē kapitāla novirzīšanu rīcībai klimata jomā, un ka ir jāpalielina finanšu plūsmas klimata pārmaiņu mīkstināšanas un klimatadaptācijas pasākumiem. Atgādina par Glāzgovā un Šarm eš Šeihā apstiprināto lēmumu paātrināt centienus pakāpeniski samazināt enerģijas ražošanu no akmeņoglēm bez izmešu mazināšanas un pakāpeniski atcelt neefektīvas fosilā kurināmā subsīdijas.

2. Šajā sakarā ATGĀDINA, ka Parīzes nolīguma mērķu sasniegšanas nolūkā ir vajadzīga vietējās un globālās ekonomikas, finanšu tirgu un investīciju strukturāla pārveide, lai panāktu to klimatnoturību un klimatneitralitāti.

UZSVER, ka Parīzes nolīguma 2. panta 1. punkta c) apakšpunkts – kuram ir būtiska nozīme, lai stiprinātu globālo reakciju uz klimata pārmaiņām, finanšu plūsmas pieskaņojot izvirzītajam kursam uz mazākām siltumnīcefekta gāzu emisijām un klimatnoturīgu attīstību – ir gan mērķis, gan būtisks faktors pārējo nolīguma mērķu sasniegšanai. UZSVER, ka svarīga nozīme ir padziļinātai viedokļu apmaiņai Šarm eš Šeijas dialoga ietvaros, lai uzlabotu izpratni par 2. panta 1. punkta c) apakšpunkta darbības jomu un tās papildināmību ar Parīzes nolīguma 9. pantu ¹. Vienlaikus ATKĀRTOTI UZSVER, ka Parīzes nolīguma Pušu konferences 5. sanāksmē ir jāiekļauj jauns darba kārtības punkts, kas īpaši paredzēts 2. panta 1. punkta c) apakšpunkta apspriešanai, lai Puses varētu apspriest to, kā sasniegt šajā pantā izvirzīto mērķi. SAGAIDA, ka Globālā izsvēršana Pušu konferences 28. sesijā sniegs vērienīgus un uz nākotni vērstus rezultātus, kuros būtu jāietver spēcīgi signāli par būtiskām pārmaiņām pasaules ekonomikā, finanšu tirgos un investīcijās, integrējot klimata pārmaiņu aspektu ar ekonomikas un finanšu jomu saistītu lēmumu pieņemšanā gan vietējā, gan globālā līmenī, kā arī valstu budžetos un attīstības finansēšanas sistēmā.

¹ 9. pantā ir noteikta prasība attīstīto valstu Pusēm un aicinājums citām Pusēm nodrošināt un mobilizēt finanšu resursus, ar kuriem palīdz jaunattīstības valstu Pusēm mazināt klimata pārmaiņas un pielāgoties tām.

3. ATKĀRTOTI APLIECINA ES un tās dalībvalstu stingro atbalstu Parīzes nolīguma vērienīgai īstenošanai un finanšu plūsmu saskaņošanai ar Parīzes mērķiem un apņēmību rīkoties šajā sakarā. ATGĀDINA, ka rīcība ES līmenī, tostarp attiecībā uz 2. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpildi, ir balstīta uz visaptverošu Eiropas zaļajā kursā ietverto rīcībpolitikas un instrumentu kopumu, kā arī cita starpā uz ES daudzgadu finanšu shēmas, tostarp Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumenta “Eiropa pasaulē”, pagaidu Atveseļošanas instrumenta *NextGenerationEU* programmu, plāna *RePowerEU*, ES ETS Inovāciju fonda, Modernizācijas fonda un programmas *InvestEU*, ietvaros esošajiem resursiem – 30 % vai vairāk no visu minēto programmu un instrumentu izdevumiem tiek piešķirti vietēja mēroga vai starptautiskajai klimatrīcībai. PAUŽ gandarījumu par tiesību aktiem, kas 2023. gadā apstiprināti saskaņā ar ES paketi “Gatavi mērķrādītājam 55 %” un kuri nosaka ES politiku saskaņā ar tās apņemšanos līdz 2030. gadam samazināt SEG neto emisijas vismaz par 55 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni un vēlākais līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti, tostarp jo īpaši, piešķirot lielāku nozīmi oglekļa cenas noteikšanai tādā līmenī, kas atbilst Parīzes nolīgumā noteiktajam temperatūras paaugstināšanās ierobežošanas mērķim.
4. UZSVER, ka privātā finansējuma un investīciju veicināšana, mobilizēšana un atvieglošana ir būtiska un papildina publiskā klimatfinansējuma resursus un rīcību, jo privātajam sektoram būs jāveic lielākā daļa no vajadzīgajām investīcijām. Ar bažām NORĀDA uz privātā finansējuma apjomu, kas tiek izmantots, lai atbalstītu ar Parīzes nolīgumu nesaskaņotas darbības, jo īpaši fosilā kurināmā sektorā. Turklāt NORĀDA, ka joprojām pastāv videi kaitīgas subsīdijas un citi stimuli. AICINA privātos aktorus saskaņot savas finanšu plūsmas ar Parīzes nolīguma mērķiem.

PIEŅEM ZINĀŠANAI jauno pasākumu kopumu saskaņā ar ES ilgtspējīga finansējuma satvaru, kura mērķis ir vēl vairāk stiprināt un veicināt privātā sektora un finanšu sektora rīcību, lai līdz 2050. gadam pārkārtotos uz klimatneitrālu un ilgtspējīgu ekonomiku, tostarp priekšlikumu regulai par vides, sociālajiem un pārvaldības reitingiem, ieteikumu par pārejas finansējumu, un vēl vairāk paplašināt ES taksonomiju, ietverot tajā kritiski svarīgas saimnieciskās darbības. ATKĀRTOTI NORĀDA, ka pārredzamībai attiecībā uz materiālajiem un regulatīvajiem klimata riskiem ir būtiska nozīme, lai novērstu negatīvu ietekmi, un var atalgot vislabāko rezultātu sniedzējus. UZSVER to, ka ir pieņemti Eiropas ilgtspējas ziņošanas standarti uzņēmumiem, un to, ka tie ir savietojami ar nesen publicētajiem Starptautiskās Ilgtspējas standartu padomes globālajiem pamatstandartiem.

5. ATZINĪGI VĒRTĒ Finanšu ministru koalīcijas klimata politikas jomā nesen paveikto darbu, tostarp ziņojumu par finanšu ministriju lomas pastiprināšanu klimatrīcības sekmēšanā (*Strengthening the Role of Ministries of finance in Driving Climate action*), kurā izklāstīti daudzi dažādi veidi, kā finanšu ministrijas var palīdzēt integrēt klimatrīcību ekonomikas, fiskālajā un finanšu politikā. NORĀDA, ka klimata aspektu integrēšana šādā veidā var arī palīdzēt veicināt privāto, vietējo un starptautisko resursu mobilizēšanu. ATBALSTA G20 Ilgtspējīga finansējuma ceļveža īstenošanu, lai palielinātu ilgtspējīgu finansējumu Programmas 2030. gadam un Parīzes nolīguma mērķu atbalstam.

6. ATGĀDINA par ES un starptautiskajām iniciatīvām, kuru mērķis ir mobilizēt investīcijas, kas veicina taisnīgu un ilgtspējīgu pārkārtošanos, vienlaikus atbalstot klimatrīcību jaunattīstības valstīs. Šajā sakarā PIENĒM ZINĀŠANAI sākotnējos ieteikumus, ko sniegusi Augsta līmeņa ekspertu grupa jautājumos par ilgtspējīga finansējuma palielināšanu valstīs ar zemiem un vidējiem ienākumiem, un tās pamudinājumu izveidot ES integrētu stratēģiskās iesaistes modeli, iesaistot visus galvenos ES aktorus – dalībvalstu valdības, Eiropas Investīciju banku (EIB), attīstības finansēšanas iestādes (*DFI*), līdzekļu devējus, ES ieguldītājus un ES uzņēmumus. ATGĀDINA, ka ES jau ir izraudzījusies šo ceļu, īstenojot Eiropas komandas pieeju, kas ietverta stratēģijā “*Global Gateway*”, saskaņā ar kuru tā plāno laikposmā no 2021. līdz 2027. gadam mobilizēt investīcijas līdz 300 miljardu EUR apmērā ilgtspējīgiem un kvalitatīviem projektiem, reaģējot uz partnervalstu vajadzībām un nodrošinot paliekošus ieguvumus vietējām kopienām.
7. NORĀDA, ka minētais integrētais stratēģiskais modelis ir tādu jaunāko galveno iniciatīvu virzītājspēks kā taisnīgas enerģētikas pārkārtošanas partnerības ar Dienvidāfriku, Indonēziju, Vjetnamu un Senegālu ar G7+ partneriem, radot kritisko masu un apvienojot attīstības finansējumu un privāto finansējumu, lai paātrinātu enerģētikas pārkārtošanu uz neto nulles emisiju enerģētiku, paātrinot augstas emisiju līmeņa aktīvu priekšlaicīgu norakstīšanu un atjaunīgo energoresursu apguvi, vienlaikus atbalstot skartās kopienas taisnīgas pārkārtošanās procesā. UZSVER ES globālo zaļo obligāciju iniciatīvu, kurā paredzēts, ka EIB vada partneru konsorciju, tostarp jo īpaši dalībvalstu attīstības finansēšanas iestādes, kas piešķirušas aptuveni vienu miljardu EUR nolūkā palīdzēt partnervalstīm mobilizēt privāto kapitālu ilgtspējīgu projektu īstenošanai. ATZINĪGI VĒRTĒ ES un Āfrikas Savienības *COP 27* uzsāktu Eiropas komandas iniciatīvu par pielāgošanos klimata pārmaiņām un klimataturību Āfrikā, kas apvienos esošās un jaunās programmas vairāk nekā viena miljarda EUR apmērā, apvienojot Eiropas Komisijas un vairāku dalībvalstu spēkus, lai atbalstītu pielāgošanos klimata pārmaiņām Āfrikā, un SAGAIDA, ka tā tiks īstenota.

8. ATKĀRTOTI APSTIPRINA ES un tās dalībvalstu stingro apņemšanos līdz 2025. gadam sasniegt kopējo 100 miljardu USD mērķi klimatfinansējuma mobilizēšanai saistībā ar jēgpilnām klimata pārmaiņu mazināšanas darbībām un īstenošanas pārredzamību, SAGAIDA, ka šis mērķis tiks sasniegts 2023. gadā, un MUDINA visas pārējās attiecīgās valstis pastiprināt centienus šajā sakarā. ATGĀDINA, ka ES, kā arī tās dalībvalstis un EIB, sniedz pasaulē lielāko ieguldījumu publiskā klimatfinansējuma nodrošināšanā jaunattīstības valstīm, un ATKĀRTOTI PAUŽ apņemšanos arī turpmāk nodrošināt taisnīgu daļu un uzlabot sinerģiju starp klimatfinansējumu un biodaudzveidības finansējumu. ATKĀRTOTI APSTIPRINA ES konstruktīvo iesaisti apspriedēs par jauno kolektīvo kvantitatīvo mērķi (*NCQG*) saskaņā ar Parīzes nolīgumu. ATZĪST, ka publiskā finansējuma nodrošināšana ir svarīgs *NCQG* elements, un ATGĀDINA, ka *NCQG* ir jānosaka saistībā ar jēgpilnām klimata pārmaiņu mazināšanas darbībām un īstenošanas pārredzamību, ņemot vērā jaunattīstības valstu vajadzības un prioritātes. UZSVER, ka *NCQG* būtu jāatspoguļo globāli centieni mobilizēt klimatfinansējumu no visiem avotiem un ieinteresētajām personām (publiskie, privātie, vietējie un starptautiskie resursi), un ka attīstītajām valstīm jāturpina vadības uzņemšanās šajos centienos. Stingri MUDINA sākt diskusiju nolūkā paplašināt *NCQG* ieguldītāju bāzi, un AICINA visas Parīzes nolīguma Puses sniegt ieguldījumu šajos globālajos centienos atbilstīgi to finansiālajām spējām. UZSVER, ka *NCQG* būtu jānosaka saistībā ar finanšu plūsmu saskaņošanu ar Parīzes nolīguma ilgtermiņa mērķiem un jāsekmē šī saskaņošana, un tādēļ tā saturam, struktūrai un pārveidojošajai ietekmei vajadzētu atbilst minētajam nolūkam.

9. ATKĀRTOTI APSTIPRINA ES un tās dalībvalstu apņemšanos veikt turpmākus pasākumus, regulāri sadarbojoties ar partneriem, saistībā ar *COP 26* Glāzgovā pausto aicinājumu attīstītajām valstīm līdz 2025. gadam vismaz divkārsot – salīdzinājumā ar 2019. gada līmeni – pielāgošanās mērķim paredzēto kolektīvo klimatfinansējuma nodrošinājumu jaunattīstības valstīm, tādējādi sasniedzot 40 miljardus USD (saskaņā ar ESAO datiem), lai panāktu līdzsvaru starp klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos tām. UZSVER, ka ir svarīgi sniegt jēgpilnu atbalstu nabadzīgākajām un visneaizsargātākajām valstīm un kopienām, piemēram, vismazāk attīstītajām valstīm (VAV) un mazajām salu jaunattīstības valstīm (SIDS). SAGAIDA sadarbību ar jaunattīstības valstu partneriem, lai uzlabotu piekļuvi klimatadaptācijas pasākumu finansējumam, tostarp nosakot klimatadaptācijas prioritātes savā plānošanā un savu valstu budžetos un izsekojot ar klimatadaptācijas pasākumiem saistītos izdevumus savu valstu budžeta ciklos, un lai turpinātu intensīvu sadarbību ar partneriem, kas varētu nodrošināt un sekmēt piekļuvi finansējumam.
10. ATKĀRTOTI UZSVER, ka ES un tās dalībvalstis konstruktīvi strādās, lai ar sekmīgu rezultātu pabeigtu *COP 27* uzdevumā veikto darbu saistībā ar jauniem finansēšanas mehānismiem, tostarp fondu, lai palīdzētu īpaši neaizsargātām jaunattīstības valstīm reaģēt uz zaudējumiem un kaitējumu, ko izraisījusi klimata pārmaiņu negatīvā ietekme, un UZSVER, ka šāda palīdzība būtu jāapvieno ar stimuliem, kas veicina pielāgošanos un noturību, un ka tā ir svarīga vismazāk attīstītajām valstīm un mazajām salu jaunattīstības valstīm. UZSVER, ka apzinātajiem jaunajiem finansēšanas mehānismiem ir jānodrošina koordinācija un papildināmība ar esošajiem finansēšanas mehānismiem Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām (*UNFCCC*) un Parīzes nolīguma ietvaros un ārpus tiem.

AICINA partnerus no visiem reģioniem, kas to spēj, paplašināt savu atbalstu, atzīstot daudzu dažādu avotu nepieciešamību, un tādējādi izmantot un papildināt esošos avotus, fondus, procesus un iniciatīvas, lai nodrošinātu labāku koordināciju un novērstu apzinātās prioritārās nepilnības pašreizējā finansēšanas vidē. ATGĀDINA, ka ES dalībvalstis aktīvi piedalās globālajās iniciatīvās, kuru mērķis ir palielināt un uzlabot nabadzīgo un neaizsargāto cilvēku aizsardzību, nodrošinot un veicinot lielāku un kvalitatīvāku iepriekš noteiktu finansējumu ar klimatu saistītu katastrofu novēršanai.

11. Nolūkā palielināt globālās finanšu plūsmas, lai pievērstos visu valstu un jo īpaši jaunattīstības valstu vajadzībām un prioritātēm, ATZINĪGI VĒRTĒ jaunākās norises, reaģējot arī uz *COP 27* pausto aicinājumu un citām jaunākajām iniciatīvām, kurā daudzpusējas attīstības bankas un starptautiskās finanšu iestādes tiek mudinātas reformēt daudzpusēju attīstības banku praksi, prioritātes, redzējumu un modeli, lai pievērstos globālajai ārkārtas situācijai klimata jomā. NORĀDA uz nesenajiem panākumiem saistībā ar Pasaules Bankas tālākās attīstības ceļvedi, jo īpaši panākumiem, kas gūti, uzlabojot instrumentus reaģēšanai krīzes situācijās. ATBALSTA vērienīgo G20 ceļvedi par to, kā īstenot G20 daudzpusēju attīstības banku kapitāla pietiekamības regulējuma pārskatīšanas ieteikumus, un PIENĒM ZINĀŠANAI ceļveža iespējamo papildu aizdevumu rezervi aptuveni 200 miljardu USD apmērā nākamajai desmitgadei, pamatojoties uz sākotnējiem banku kapitāla pietiekamības regulējuma pasākumiem, kas tiek īstenoti un apsvērti, tostarp pasākumu kopumu, kas tika pieņemts 2023. gada pavasara sanāksmēs un kam nākamajos desmit gados būtu jāpalielina Starptautiskās Rekonstrukcijas un attīstības bankas aizdevumu spēja par 50 miljardiem USD. AICINA daudzpusējas attīstības bankas panākt turpmāku progresu kapitāla pietiekamības regulējuma ieteikumu īstenošanā, vienlaikus aizsargājot to ilgtermiņa finansiālo ilgtspēju, stabilus kredītreitingus un privilēģēta kreditora statusu.

ATZĪST daudzpusēju attīstības banku gatavību īstenot vērienīgus centienus, lai pastiprinātu to saskaņotu reaģēšanu uz globālām problēmām, tostarp klimata pārmaiņām, kā tas cita starpā tika apliecināts Augstākā līmeņa sanāksmē par jaunu globālu finansēšanas paktu. ATZINĪGI VĒRTĒ to, ka desmit daudzpusējas attīstības bankas ir izstrādājušas kopīgu metodiku jaunu darbību saskaņošanai ar Parīzes nolīgumu un Pasaules Bankas grupa ir nākusi klajā ar paziņojumu par procesu, kā jaunos projektos labāk integrēt klimatfinansējuma ietekmi attiecībā uz klimatadaptācijas un klimata pārmaiņu mīkstināšanas centieniem.

12. Šajā sakarā AICINA daudzpusējas attīstības bankas un citas attīstības finansēšanas iestādes, kā arī eksporta kredītu aģentūras pēc iespējas drīz pakāpeniski pārtraukt fosilā kurināmā enerģijas nozares projektu finansēšanu. ATKĀRTOTI AICINA Eiropas Komisiju panākt vienošanos ESAO par oficiāli atbalstītu eksporta kredītu izbeigšanu projektiem fosilā kurināmā enerģijas nozarē. Gaidot vienošanos ESAO, ATGĀDINA par dalībvalstu nodomu līdz 2023. gada beigām valsts politikā noteikt savus zinātniski pamatotus termiņus, kuros pārtrauc atbalstīt eksporta kredītus fosilā kurināmā enerģijas nozares projektiem, ja vien nepastāv ierobežoti un skaidri noteikti apstākļi, kas ir saderīgi ar 1,5 °sasilšanas robežvērtību un Parīzes nolīguma mērķiem. ATZINĪGI VĒRTĒ to, ka tiek atjaunināta ESAO Vienošanās par eksporta kredītiem, radot papildu stimulus, lai atbalstītu plašāku klimata draudzīgu darbību klāstu.

13. PAUŽ GANDARĪJUMU par radīto impulsu un ATZINĪGI VĒRTĒ apjomīgo pārdomu dokumentu un iniciatīvu kopumu, kas tika sniegts Augstākā līmeņa sanāksmē par jaunu globālu finansēšanas paktu, cita starpā par aizvien pieaugošā parāda problēmas risināšanu, klimata krīzi, koncesiju finansējuma labāku izmantošanu, papildu privātā klimatfinansējuma sviras efektu un/vai jaunu finansējuma avotu izmantošanu tādu valstu vajadzībām, kuras ir visvairāk pakļautas klimata pārmaiņām. SAGAIDA, ka vairāki svarīgi Augstākā līmeņa sanāksmē izskatītie jautājumi tiks apsvērti plašāk.
14. UZSVER Augstākā līmeņa sanāksmē par jaunu globālu finansēšanas paktu pausto *“Aicinājumu rīkoties saistībā ar Parīzes nolīgumam pielāgoto oglekļa tirgu”*, kura mērķis ir nodrošināt, ka tiek izmantots pārdomāti izstrādātu augstas integritātes iekšzemes un starptautisko oglekļa tirgu potenciāls, lai veicinātu vajadzīgos emisiju samazinājumus, un kurš, ja tas tiks īstenots, varētu radīt būtisku finanšu nodrošinājumu klimata pārmaiņu mīkstināšanai un klimatadaptācijai, tādējādi atbalstot visus Parīzes nolīguma mērķus. AICINA pārējās puses pievienoties aicinājumam kopā ar tā 31 sākotnējo parakstītāju un to īstenot, un ATGĀDINA, ka līdzīgi principi ir atbalstīti paziņojumā par augstas integritātes oglekļa tirgus principiem (*“High Integrity Carbon Market Principles”*), kas tika apstiprināts G7 samitā 2023. gada maijā.
15. LŪDZ Eiropas Komisiju sniegt pārskatu par starptautiskā klimatfinansējuma plūsmām no ES, tostarp no tās dalībvalstīm un Eiropas Investīciju bankas, 2022. gadā, lai Padome to apstiprinātu pirms UNFCCC Pušu konferences 28. sesijas.